

Caracteristici ale discursului metareferențial în diverse arte

Fenomenul metaizării, adică al auto-reflexivității explicite ori implicite, este abordat teoretic și aprofundat abia în ultimele două decenii, deși se manifestă din epoci istorice destul de îndepărtate. Contribuția de față prezintă câteva aspecte generale, caracteristice, legate de problematica, relativ nouă, a metareferențialității. Într-o oarecare măsură interesul manifestat față de acest concept se aseamănă cu acela provocat, în urmă cu câteva decenii, de fenomenul intertextualității. Din perspectiva metareferențială, nu avem în vedere doar artele tradiționale precum literatura în general, poezia, pictura, ci și pe acelea în care elementele metareferențiale au fost identificate mai târziu: arhitectură, sculptură, muzică, teatru, film, fotografie, desene animate, reclame, jocuri pe calculator etc. Contribuția explicitează unele aspecte teoretice, dar și modalitățile prin care se manifestă metareferențialitatea în special în genurile în care aceasta a apărut de mai puțin timp, cazurile fiind însoțite de succinte comentarii și exemple. Se încearcă o sinteză a datelor cunoscute deja și care vizează procesul de metaizare, cât și aspectele performative ale procesului de creație. Contribuția se dorește a fi o introducere în acest domeniu nu foarte cunoscut în România, cu atât mai puțin dezbătut ori aplicat practic cu excepția volumelor extrem de interesante ale lui Victor Ieronim Stoichiță și care au fost traduse, în ultimii ani, și în limba română. Referitor la toate artele oferim detalii și exemple care ajută la constituirea premisei pe care se poate analiza și aborda această tematică incitantă și în activitatea științifică românească.